

Brusel 20. února 2026
(OR. en)

6184/26

SOC 70
EMPL 28
EDUC 43
JEUN 25
ECOFIN 177

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Přezkum provádění záruk pro mladé lidi provedený Výborem pro zaměstnanost: klíčová sdělení – <i>potvrzení</i>

Delegace naleznou níže klíčová sdělení poskytnutá Výborem pro zaměstnanost, která vzešla z přezkumu provádění záruk pro mladé lidi uskutečněného tímto výborem, za účelem jejich potvrzení na zasedání Rady pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele konajícím se dne 9. března 2026.

Závěry týkající se jednotlivých zemí, které vyplynuly z přezkumu provádění záruk pro mladé lidi uskutečněného Výborem pro zaměstnanost, jsou obsaženy v dokumentu 6184/26 ADD 1.

Přezkum provádění doporučení Rady z roku 2020 o mostu k pracovním místům – posílení záruk pro mladé lidi uskutečněný Výborem pro zaměstnanost

Klíčová sdělení určená Radě

1. Úvod

Výbor pro zaměstnanost (EMCO) má za úkol monitorovat pokrok dosažený při provádění doporučení Rady o mostu k pracovním místům – posílení záruk pro mladé lidi.¹ V roce 2021 se výbor EMCO zaměřil na nepoměrný dopad krize COVID-19 na mladé lidi a zabýval se kroky, které navzdory pandemii podnikly všechny členské státy za účelem systematictějšího a soudržnějšího přístupu k řešení nezaměstnanosti a neaktivity mladých lidí. V roce 2023 tento výbor zaznamenal, že se účinnost aktivačních programů zlepšila, přičemž se podíl osob, které včas a zdárně opustily systémy záruk pro mladé lidi, ve srovnání s předchozími roky zvýšil.

V roce 2025 se mnohostranný přezkum zaměřil na identifikaci strukturálních a institucionálních výzev, které brání udržitelnému začlenění mladých lidí, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET), na trh práce. Přezkum ukázal, že pokud jde o řešení problémů nezaměstnaných i neaktivních mladých lidí, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy, několik členských států se stále zaměřuje především na tradiční aktivaci a podporu trhu práce poskytovanou zejména prostřednictvím veřejných služeb zaměstnanosti. Ačkoli se uznává, že pečovatelské povinnosti, cenová dostupnost bydlení, nedostatečný přístup k cenově dostupné dopravě, nemoci a zdravotní postižení jsou opodstatněná a významná vysvětlení neaktivity mladých lidí v kategorii NEET, za účelem řešení těchto překážek se přijímá méně opatření.

¹ Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele potvrdila v letech 2016, 2018 a 2019 soubor klíčových sdělení vypracovaných výborem EMCO na základě jeho monitorování *doporučení Rady z roku 2013 o zavedení záruk pro mladé lidi*. V těchto sděleních byl zdůrazněn význam prevence, včasné intervence a pevného partnerství mezi členskými státy, jakož i ústřední úloha veřejných služeb zaměstnanosti. Od roku 2021 výbor EMCO monitoruje provádění *doporučení Rady z roku 2020 o mostu k pracovním místům – posílení záruk pro mladé lidi*.

2. Dosažený pokrok

Při provádění posílených záruk pro mladé lidi dosáhly všechny členské státy pokroku, zejména ty, v nichž nadále přetrvávají velké nedostatky, avšak pokrok v jednotlivých zemích a regionech je na různé úrovni a je rovněž ovlivněn širším makroekonomickým vývojem. Dopad demografických trendů je viditelný: s poklesem mladších kohort klesá i počet osob NEET. Zároveň rostoucí podíl neaktivních NEET (ve srovnání s nezaměstnanými NEET) mezi potenciálními příjemci a stále nízké pokrytí ze systémů záruk pro mladé lidi naznačují v některých případech významný nevyužitý aktivační potenciál. Zatímco osobám NEET s nejlepšími výsledky se daří zdárně opouštět vnitrostátní systémy, mnoho neaktivních mladých lidí se do těchto programů dosud nezapojuje, což naznačuje potenciální potřebu tyto programy nově koncipovat.

V reakci na tyto trendy členské státy během přezkumu informovaly o řadě reforem, které odrážejí nepřetržité úsilí a trvalé odhodlání záruky pro mladé lidi plně provádět. Jednalo se zejména o opatření k posílení veřejných služeb zaměstnanosti, odborného vzdělávání a přípravy a sladění nabízených a požadovaných dovedností, jakož i k odstranění zbývajících překážek zaměstnanosti. Navzdory všeobecnému odhodlání poukázal přezkum na nedostatky ve strategickém plánování, zejména na omezené využívání jasně stanovených obecných i dílčích cílů a systematických posouzení dopadů na úrovni projektů i programů. Klíčem k účinné podpoře všech cílových skupin NEET je proto zabývat se chybějícími komplexními strategickými návrhy a hodnoceními dopadů na vnitrostátní úrovni.

Mezi členskými státy přetrvávají značné rozdíly v míře pokrytí, přičemž všechny členské státy usilují o zlepšení dosahu a informovanosti. Trvalým problémem zůstává zapojení neaktivních NEET – zejména těch, kteří nejsou registrováni v žádném systému. Vzhledem k tomu, že v této cílové skupině dochází k průběžnému posunu od nezaměstnanosti k neaktivitě, je stále obtížnější tyto mladé lidi oslovit, zejména v odlehlých nebo venkovských oblastech. V některých členských státech přetrvávají značné rozdíly mezi ženami a muži a zvláštní pozornost je třeba nadále věnovat skupinám, jako jsou mladí Romové, migranti, mladé ženy, mladí lidé ve venkovských oblastech, osoby se zdravotním postižením a mladí lidé se zdravotními problémy, zejména v oblasti duševního zdraví. Celkově přezkumy poukazují na výzvu, kterou je kombinovat dosah s integrovaným poskytováním služeb: zatímco místní integrované přístupy umožňují poskytovat individualizované služby a posílit spolupráci mezi institucemi, zúčastněnými stranami a poskytovateli služeb, k zabezpečení toho, aby byly pokryty všechny regiony a služby byly poskytovány soustavně, je potřebná centralizovaná koordinace.

Mapování osob NEET a dostupných služeb se ve většině členských států zlepšilo, přičemž mnoho členských států vykazuje dobré zdroje a nástroje. Výzvou však je zohlednit pravidla na ochranu údajů v rámci účinné spolupráce a výměny osobních údajů mezi institucemi nebo útvary, což poukazuje na složitý kompromis mezi dosahem a soukromím. Delegáti zdůraznili význam meziodvětvových přístupů a místně integrovaného poskytování služeb a vyvážení individualizovaných a vysoce kvalitních místních služeb a centrální koordinace, aby byl zajištěn rovný přístup napříč regiony. Místní partnerství mohou podporovat inovativní řešení, do nichž je zapojeno více společenských aktérů, i když představují také výzvy v oblasti koordinace.

3. Přetrvávající výzvy

Většina členských států má podobné institucionální problémy, které brání účinnému provádění systémů záruk pro mladé lidi. Patří mezi ně nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi, včetně nedostatečného sladění vzdělávání a odborné přípravy s požadavky trhu práce; zdravotní problémy, zejména v oblasti duševního zdraví, které jsou pro mnoho NEET významnou překážkou; omezená podpora infrastruktury, jako je dostupnost služeb péče o děti a veřejné dopravy, jakož i přetrvávající socioekonomické problémy, včetně cenové dostupnosti bydlení.

Kromě těchto institucionálních překážek se mladí lidé i nadále potýkají se strukturálními a osobními překážkami, které ovlivňují jejich přístup k systémům záruk pro mladé lidi. Patří mezi ně nízká úroveň kvalifikace, která vyžaduje změnu kvalifikace nebo prohlubování dovedností; skutečnost, že trhy práce stále nejsou schopny splnit očekávání mladých lidí s lepší kvalifikací; negativní postoje většiny zaměstnavatelů k mladým lidem, jakož i znevýhodněné socioekonomické zázemí, což se týká mladých matek, Romů, migrantů nebo mladých lidí se zdravotním postižením.

K odstranění těchto překážek zavedly členské státy mnoho preventivních opatření, včetně intenzivnější spolupráce se školami, lepšího poskytování informací a cílené osvěty. V této souvislosti zůstává systém záruk pro mladé lidi klíčovým politickým nástrojem k tomu, aby se mladým lidem dostalo nejpodstatnějších dovedností, včetně základních i sociálních dovedností. Některé členské státy jsou do velké míry závislé na financování z EU, mimo jiné z Evropského sociálního fondu plus (ESF+), a proto je pro zajištění dlouhodobé udržitelnosti nezbytné začlenit poskytování účinných služeb do vnitrostátních rozpočtů.

4. Závěry

Celkově přezkum zdůraznil, že i přes všeobecné odhodlání je třeba v rámci ekosystému záruk pro mladé lidi vyvinout další úsilí k posílení koordinace mezi aktéry. To zahrnuje zlepšení výměny údajů, integraci služeb napříč odvětvími, řešení přetrvávajících strukturálních a osobních překážek a zajištění dlouhodobé finanční udržitelnosti. Mezi slibné postupy zjištěné během přezkumu, které by mohly být rozšířeny ve všech členských státech, patří inovativní místní partnerství, využívání digitálních nástrojů, jako je umělá inteligence, příspěvky na mobilitu na podporu odborné přípravy a cílená podpora zranitelných skupin. Delegáti zdůraznili, že je důležité poskytovat mladým lidem ještě cílenější a individualizovanější podporu, přičemž má rovněž význam systematictější strategické plánování a hodnocení dopadů za účelem měření účinnosti systémů záruk pro mladé lidi.
